

ปัจจัยเชิงสาเหตุของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Causal Factors of Competitive Advantage Influencing the Performance of OTOP Businesses in the Southern Border Provinces

อุษณีย์ ขุนหมวก *

Usanee Khunmuak^{1*}

Received: 8 February 2025

Revised: 23 April 2025

Accepted: 13 June 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการหรือหัวหน้าของธุรกิจ OTOP 4 หรือ 5 ดาว จำนวน 240 คน ใช้วิธีการเลือกแบบตามสะดวกหรือสมัครใจ เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบอคที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลที่นำเสนอสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ในระดับสูง โดยสมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลเชิงบวกทางอ้อมผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันต่อผลการดำเนินงาน และความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้ประกอบการควรพัฒนาสมรรถนะภายในองค์กร ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างกลยุทธ์การแข่งขันและเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: สมรรถนะการทำงาน, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, เทคโนโลยีสารสนเทศ, ผลการดำเนินงาน, ธุรกิจ OTOP

¹ อาจารย์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Lecturer, Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University

* Corresponding author: usanee.p@yru.ac.th

Abstract

This study aims to examine the impact of competency, transformational leadership, and information technology on the performance of One Tambon One Product (OTOP) businesses in the Southern Border Provinces. The sample comprised 240 entrepreneurs or managers from 4- and 5-star OTOP businesses. Convenience sampling was employed for participant selection. Data were collected through a structured questionnaire utilizing a five-point Likert scale. The instrument demonstrated high reliability, as indicated by a strong Cronbach's alpha coefficient. Structural Equation Modeling (SEM) was utilized for data analysis.

The research findings indicated that the proposed model demonstrated a good fit with the empirical data, with all variables explaining a substantial proportion of variance. Competency, transformational leadership, and information technology had positive effects on competitive advantage. Moreover, both transformational performance through their impact on competitive advantage. Additionally, competitive advantage was found to have a positive effect on business performance. These findings suggest that entrepreneurs should prioritize the enhancement of organizational competencies, the cultivation of visionary leadership, and the strategic utilization of information technology to strengthen competitive strategies and sustainably enhance business value.

Keywords: Competency, Transformational Leadership, Information Technology, Performance, OTOP Businesses

บทนำ

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่รวดเร็วและรุนแรง ทั้งในระดับชาติและระดับสากล ส่งผลให้ภาคธุรกิจต้องเผชิญกับความท้าทาย และเร่งปรับตัวให้เท่าทันเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมี อัตลักษณ์ชัดเจน สามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้เครื่องมือ ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงนวัตกรรมในการประกอบธุรกิจ ถือเป็น การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจให้เข้มแข็ง มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้ และเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่

13 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา พึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ตรงกับแนวคิดของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP) ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) สร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน 2.) สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนให้สามารถคิดเอง ทำเอง ในการพัฒนาท้องถิ่น 3.) ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น 4.) ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 5.) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีแนวทางในการสร้างความเจริญแก่ชุมชนให้

สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านความรู้เทคโนโลยี การบริหารจัดการเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนไปสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล พึ่งพาตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างทรัพยากรมนุษย์ (สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน, 2562)

ปัจจุบันได้มีการขับเคลื่อนในการพัฒนาโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยกรมพัฒนาชุมชน ผ่าน 6 กระบวนการงานหลักได้แก่ 1.) การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่นวัตกรรม 2.) การเพิ่มศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP 3.) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 4.) การส่งเสริมช่องทางทางการตลาด 5.) การส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และ 6.) การส่งเสริมกลไกประชารัฐเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 เป้าหมายหลัก 1 การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ เป้าหมายหลักที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม และแผนกลยุทธ์รายหมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) การจัดระดับผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปสู่การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่

คัดสรรฯ ได้รับการแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ระดับคุณภาพตั้งแต่ 1 ถึง 5 ดาว โดยระดับ 4 ดาว เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ เป็นที่ยอมรับระดับประเทศ และสามารถพัฒนาสู่สากล และระดับ 5 ดาว เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐาน หรือมีศักยภาพในการส่งออก โดยผลการคัดสรรฯ ในปี 2565 มีผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดสรรฯ จำนวนทั้งสิ้น 16,031 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดสรรฯ ในระดับ 4 และ 5 ดาว คิดเป็นร้อยละกว่า 61.74 (สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน, 2565) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตและกลุ่มผลิตสินค้าชุมชน (OTOP) โดยการสร้างโอกาสและการเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ และพัฒนาความสามารถในการเชื่อมโยงและผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมและอัตลักษณ์ของพื้นที่ รวมถึง การเพิ่มทักษะการประกอบการที่สอดคล้องและจำเป็นต่อการยกระดับผู้ผลิตและกลุ่มผลิตสินค้าชุมชนให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมีมูลค่าสูง และตรงกับความต้องการของตลาด นำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ให้กับผู้ผลิตสินค้าชุมชนและสมาชิกชุมชน ถือเป็นแนวทางหนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับฐานเศรษฐกิจหลักให้เข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืน ควบคู่กับการสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ให้เติบโตอย่างเหมาะสมในระยะยาว (สถาบันพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือนจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2565) ทั้งนี้ จากการศึกษาของ Pratikto et al. (2023) และ Wirda and Rivai (2019) พบว่าสมรรถนะของผู้ประกอบการที่ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เป็นทรัพยากรสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พนิดา สัตโยภาส และคณะ

(2566) ที่เห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีผลโดยตรงต่อศักยภาพในการปรับตัว และการส่งเสริมนวัตกรรมในธุรกิจ ขนาดย่อม รวมถึงงานวิจัยของ Ikhwana and Dianti (2022) และ Sharma et al. (2020) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และส่งเสริมการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในตลาดแข่งขันอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในบริบทของผู้ประกอบการ OTOP โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงค่อนข้างจำกัด จึงเป็นช่องว่างทางวิชาการที่ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นในการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันสู่ผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และสามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ทบทวนวรรณกรรม

สมรรถนะการทำงาน (Competency)

McClelland (1973) กล่าวว่า สมรรถนะเป็นบุคลิกที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้องค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วย ทักษะ ความรู้ และทัศนคติ เฉพาะด้านที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย (McLagan, 1997)

Sengupta et al. (2013) กล่าวว่า สมรรถนะการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะด้านที่วัดผลได้จากความรู้ ทักษะ ความสามารถ ทัศนคติ และพฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบุคคลในองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการขององค์กรในปัจจุบันและอนาคต และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันทางธุรกิจ จากการศึกษางานวิจัยของ Pratikto et al. (2023) พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบการ ได้แก่ ทักษะด้านธุรกิจ การบริหารจัดการ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเข้าใจเชิงแนวคิด และทัศนคติ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การพัฒนาสมรรถนะเหล่านี้สามารถนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและความยั่งยืนของธุรกิจ SMEs ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับชาติ อีกทั้งงานวิจัยของ Wirda and Rival (2019) ที่พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบการส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งประกอบด้วยทักษะความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่ดีถือเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีลักษณะเฉพาะ ไม่สามารถทดแทนได้ เป็นสิ่งที่จะทำให้องค์กรมีความแตกต่างจากองค์กรอื่น และนำไปสู่การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะการทำงานเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่องเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)

Bass (1985) กล่าวว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ที่สร้างทีมที่แข็งแกร่งโดยเพิ่ม

พลังให้ผู้ติดตามและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ติดตาม เหล่านี้บรรลุปเป้าหมาย เป้าหมายส่วนตัวของพวกเขาเอง และการทำเช่นนั้นจะช่วยให้ทั้งองค์กร ประสบความสำเร็จโดยรวม โดยส่วนใหญ่แล้วผู้นำ การเปลี่ยนแปลงจะเป็นผู้ที่ชอบหลีกเลี่ยงความเสี่ยง และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเวลาในการ ดำเนินงานและประสิทธิภาพของงาน Budur and Demir (2019) พบว่า เป็นภาวะที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อ บุคคลอื่น ๆ ภายในองค์กร สามารถนำกลุ่มปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งช่วยพัฒนาศักยภาพของ ผู้ติดตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้น และมีความสามารถ มากขึ้น ช่วยกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจในการ ทำงานให้กับผู้ติดตามหรือพนักงาน เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กรร่วมกัน และสามารถช่วยให้ เกิดการขับเคลื่อนที่สำคัญในการสร้างสรรค์ องค์ ความรู้ขององค์กร จากการศึกษางานวิจัยของ พนิตา สัตโยภาส และคณะ (2566) พบว่า ภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยการคำนึงถึง การเป็นปัจเจกบุคคล การกระตุ้นการใช้ปัญญา การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการสร้างแรงบันดาลใจ มีผลกระทบ เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานผู้ประกอบการ SMEs ภาคอุตสาหกรรม การผลิตที่มีบทบาทด้านผู้นำจะต้องเป็นแบบอย่าง หรือต้นแบบการปฏิบัติงานหรือการใช้ชีวิต ให้กับ พนักงานในองค์กร เพื่อที่让员工เห็นการทำงานอย่างทุ่มเทเพื่อองค์กรของผู้นำจะทำให้ พนักงานเกิดแรงบันดาลใจเพื่อช่วยขับเคลื่อน องค์กรไปสู่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งงาน วิจัยของ Arif and Akram (2018) ที่พบว่า ภาวะ ผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์อย่าง มากกับผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้ ผู้จัดการสร้างสไตล์การเป็นผู้นำแบบนี้ในองค์กร ซึ่งองค์กรต้องการสภาพแวดล้อมที่ผู้นำสามารถ กระตุ้นและส่งเสริมพนักงานให้มีความคิดสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพในการนำพาองค์กรไปสู่ความ สำเร็จ

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญที่ส่งผลต่อความได้ เปรียบทางการแข่งขัน และยังมีผลทางอ้อมต่อผล การดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทเชิงกลยุทธ์ของผู้นำในการยก ระดับทั้ง ชีตความสามารถภายในและศักยภาพ เชิงการแข่งขันของธุรกิจ

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

Laudon and Laudon (2007) อธิบายว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระบบที่รวบรวม จัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลเพื่อแปลงเป็นสารสนเทศที่สามารถเรียกใช้หรือเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง ช่วย สนับสนุนการตัดสินใจและการประสานงานของ องค์กร โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ โครงสร้าง พื้นฐานเทคโนโลยี ซึ่งช่วยจัดเก็บและประมวลผล ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ควบคุม วิเคราะห์ และพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ การ จัดการความรู้ที่ใช้ระบบสารสนเทศในการรวบรวม กำหนดรหัส และเผยแพร่ความรู้ ช่วยให้องค์กรนำ Best Practice มาใช้ฝึกอบรมพนักงาน และ สนับสนุนการตัดสินใจ รวมถึงสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้สื่อสังคมออนไลน์ ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโมเดลธุรกิจและ กลยุทธ์ทางการตลาด ช่วยให้ธุรกิจเข้าสู่ตลาดได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (Han & Kim, 2016) ทิพ เนตร ปาसान่า (2558) กล่าวว่า เทคโนโลยี สารสนเทศ คือเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดเก็บ บันทึก ประมวลผล และส่งผ่านข้อมูลและสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี โทรคมนาคมเป็นเครื่องมือในการจัดการ จากการศึกษางานวิจัยของ Sharma et al. (2020) พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถสนับสนุนกลยุทธ์ การแข่งขัน เช่น การสร้างความแตกต่าง ลดต้นทุน นวัตกรรม การเติบโต และการสร้างพันธมิตร เพื่อ เสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน อีกทั้งงาน

วิจัยของ Gold et al. (2015) ยืนยันว่าเทคโนโลยีสารสนเทศทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรที่นำไปสู่ผลการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงงานวิจัยของ Mgunda (2019) พบว่า อิทธิพลและบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศได้ส่งผลในเชิงอ้อมต่อการเติบโตของธุรกิจ ทั้งในด้านการลดต้นทุนและเวลาในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันในระดับองค์กร แม้ว่าการพัฒนาเทคโนโลยีอาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบในบางสาขาอาชีพ แต่โดยรวมแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศยังคงเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมความสามารถขององค์กรในการแข่งขันในตลาดโลก ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่องจะส่งผลเชิงบวกต่อการเพิ่มผลผลิตรายได้ และความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุปคือ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทั้งทรัพยากรเชิงกลยุทธ์และเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน และส่งผลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของเทคโนโลยีในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างความยั่งยืนขององค์กร

ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage)

Porter (1985) กล่าวว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นสิ่งที่ธุรกิจมีเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพที่เหนือกว่า ผ่านการสร้างคุณค่าและส่งมอบสิ่งที่ดีกว่าคู่แข่งสู่ลูกค้า การสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจ นอกจากดำเนินการในรูปแบบ 3 รูปแบบดังนี้ ได้แก่ 1.) ผู้นำด้านต้นทุน 2.) การสร้างความแตกต่าง และ 3.) การมุ่งเฉพาะ ควรต้องเพิ่มเติมอีกลักษณะคือ การตอบสนองอย่าง

รวดเร็ว ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างส่งมอบความพึงพอใจของผู้บริโภค (Ko, 1997) จากการศึกษาวิจัยของ สุกานดา กลิ่นขจร (2564) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร แสดงให้เห็นว่า การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นสิ่งสำคัญและทุก ๆ องค์กรควรมีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีนโยบายเป้าหมายที่ชัดเจน รวมถึงงานวิจัยของ Novitasari and Agustia (2023) ที่พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันสามารถช่วยเพิ่มผลการดำเนินงานขององค์กรได้ การมีความได้เปรียบทางการแข่งขันภายในองค์กรจะสามารถส่งเสริมให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันที่สูงขึ้นได้ ทั้งนี้ความได้เปรียบทางการแข่งขันช่วยเสริมสร้างผลการดำเนินงานขององค์กรผ่านผลลัพธ์ทางการเงินที่ดีขึ้น การเพิ่มแรงจูงใจของพนักงาน และความพึงพอใจของลูกค้า ช่วยให้องค์กรสามารถลดราคาสินค้า ปรับปรุงคุณภาพ และตอบสนองต่อความผันผวนของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้ายที่สุดจะนำไปสู่ผลการดำเนินงานโดยรวมที่ดียิ่งขึ้น (Michael, 2023)

กล่าวโดยสรุปคือ ความได้เปรียบทางการแข่งขันถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งผลต่อความสามารถในการสร้างผลลัพธ์ทางธุรกิจ ทั้งในด้านยอดขาย กำไร และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของการแข่งขันต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว

ผลการดำเนินงาน (Firms Performance)

Kim and Han (2015) กล่าวว่า การวัดประเมินการดำเนินงานของธุรกิจสามารถประเมินได้ทั้งเชิงการเงิน (Financial Performance) ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น ผลประกอบการของกิจการ การเงิน รายได้ ผลกำไร การลด

ลงของต้นทุน เป็นต้น และการวัดประเมินในเชิงที่ไม่ใช่การเงิน (Non-Financial Performance) เช่น การวัดประเมินความพึงพอใจ การรับรู้ของลูกค้า ความจงรักภักดี การกลับมาใช้บริการซ้ำ เป็นต้น ซึ่งช่วยให้องค์กรประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์และกระบวนการธุรกิจเพื่อเพิ่มผลการดำเนินงานทางธุรกิจให้ที่ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ Kaplan and Norton (1996) ได้เสนอวิธีประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กรแบบสมดุล (Balanced Scorecard: BSC) เป็นเครื่องมือช่วยประเมินผลจากการกำหนดและวางแผนเชิงวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์องค์กร สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการวัดผลสำเร็จขององค์กร มี 2 มิติทั้งด้านการเงินและมีใช้ทางการเงิน จากการศึกษางานวิจัยของ Quayes and Hasan (2014) พบว่า องค์กรจะต้องจัดวางกลยุทธ์ ที่สอดคล้อง และเหมาะสม ต่อสภาพแวดล้อมการแข่งขันและขับเคลื่อนองค์กร หรือการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม เพื่อที่จะมุ่งหวังผลการดำเนินงานของธุรกิจ เช่น ยอดขายหรือผลกำไร โดยยอดขายหรือผลกำไรเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการวัดความสามารถของ

กลยุทธ์การตลาด เป็นต้น นอกจากนี้ การประเมินเรื่องอื่น ๆ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาองค์กรเช่นกัน เช่น ทักษะคติของลูกค้าต่อสินค้าและบริการ ความชอบและไม่ชอบในสินค้าและบริการ เป็นต้น กล่าวโดยสรุปคือ การวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจควรพิจารณาทั้งด้านการเงิน เช่น รายได้และกำไร และด้านที่ไม่ใช่การเงิน เช่น ความพึงพอใจและความจงรักภักดีของลูกค้า ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถประเมินและปรับปรุงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสังเคราะห์การทบทวนวรรณกรรมข้างต้น การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ครอบคลุมจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ สมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนากรอบแนวคิดที่เชื่อมโยงปัจจัยเหล่านี้เพื่อสนับสนุนการสร้างความสามารถเปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ให้เข้มแข็งและยั่งยืน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1 (H1): สมรรถนะการทำงานมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 2 (H2): ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 3 (H3): เทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 4 (H4): ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 5 (H5): เทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 6 (H6): ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร (Population) และกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

ประชากร คือ ผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของธุรกิจหรือหัวหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP 4 หรือ 5 ดาว จากการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ปี 2565 (เป็นการคัดสรรของปี 2565 ซึ่งเป็นปีการคัดสรรของปีล่าสุด เนื่องจากการคัดสรรจะจัดขึ้นเป็นประจำทุก 2 ปี) ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ 1.) อาหาร จำนวน 129 คน 2.) เครื่องดื่ม จำนวน 10 คน 3.) ผ้า/เครื่องแต่งกาย จำนวน 95 คน 4.) ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก จำนวน 40 คน และ 5.) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 9 คน นอกจากนี้ มีผู้ประกอบการที่ได้รับ

การคัดสรรใน 2 ประเภท จำนวน 6 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 289 คน โดยมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสตูล 31 คน จังหวัดสงขลา 108 คน จังหวัดยะลา 36 คน จังหวัดปัตตานี 61 คน และจังหวัดนราธิวาส 53 คน (สำนักงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน, 2565)

กลุ่มตัวอย่างกำหนดจำนวนตัวอย่างของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธี Maximum Likelihood ของ Hair et al. (2010) กล่าวว่า การวิเคราะห์สถิติประเภทสมการโครงสร้างควรกำหนดตัวอย่างประมาณ 10 ถึง 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ การศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งสิ้นจำนวน 16 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม 15 เท่าของตัวแปร ได้ทั้งสิ้นเท่ากับ 240 ตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างดำเนินการในลักษณะค้ำึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยการแบ่งตามจำนวนประชากรผู้ประกอบการธุรกิจ OTOP 4 หรือ 5 ดาวของแต่ละจังหวัด (2565) ดังนี้ จังหวัดสตูล 26 คน จังหวัดสงขลา 90 คน จังหวัดยะลา 30 คน จังหวัด ปัตตานี 50 คน และจังหวัดนราธิวาส 44 คน ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบการเลือกแบบตามสะดวกหรือสมัครใจ (Convenience Sampling)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 8 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ส่วนที่ 2 ถึงส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1.) ด้านสมรรถนะการทำงาน 2.) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3.)

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4.) ด้านความได้เปรียบทางการแข่งขัน 5) ด้านผลการดำเนินงาน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผล (Pimentel, 2010) เพื่อประยุกต์ใช้ในการแปลความหมายมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคะแนน 4.51-5.00 หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.51-4.50 หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 2.51-3.50 หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 1.51-2.50 หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1.00-1.50 หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 7 ปัญหาในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสอบถามได้มีการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 แสดงว่ามีความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์และหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะไม่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลซ้ำในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง และนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก

(Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบักของแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะการทำงานของธุรกิจ มีค่า .905 ส่วนแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ มีค่า .945 แบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจ มีค่า .924 แบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ มีค่า .908 และแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ มีค่า .922 ทั้งนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบัก ที่ยอมรับโดยทั่วไปควรมีค่ามากกว่า 0.700 (George & Mallery, 2003) แสดงว่าแบบสอบถามทุกส่วนดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดำเนินการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยายของข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง เพื่อตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อให้ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างต่อไป และวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความได้

เปรียบเทียบการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีค่าควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood) ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืน ค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระ (Chi-square: χ^2/df) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximate: RMSEA) และค่าดัชนีรากกำลังสองค่าเฉลี่ยของส่วนเหลือมาตรฐาน (Root Mean Square Residual: RMR)

การวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดยะลา รหัสจริยธรรมการวิจัย SCPHYLIRB-2567/146

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 240 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.30 และเพศชาย ร้อยละ 26.70 อายุเฉลี่ย 47 ปี มีที่ตั้งในจังหวัดสงขลา ร้อยละ 37.50 ธุรกิจส่วนใหญ่เริ่มต้นด้วยจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 7 คน ร้อยละ 62.90 มีจำนวนสมาชิกระหว่าง 8-20 คน ร้อยละ 50.00 ได้ดำเนินธุรกิจเป็นระยะเวลา 6-10 ปี ร้อยละ 52.50 เป็นผลิตภัณฑ์ในหมวดอาหาร ร้อยละ 49.19 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดสรรในปี 2565 ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารมีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 49.41 โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดสรรในระดับ 4 หรือ 5 ดาวในปีเดียวกัน พบว่าผลิตภัณฑ์ในหมวดอาหารมีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 50.81 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 42,725 บาท โดยยอดขายเฉลี่ยต่อปีในช่วง 3 ปีย้อนหลัง (2564-2566) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 200,001-500,000 บาท ร้อยละ 58.30

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รายด้าน	ค่าเฉลี่ย (M)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่าความเบ้ (Sk)	ค่าความโด่ง (Ku)	ระดับ
ด้านสมรรถนะการทำงาน	4.768	0.304	-1.358	1.863	มากที่สุด
ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.831	0.268	-1.431	1.489	มากที่สุด
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.516	0.470	-0.665	-0.459	มากที่สุด
ด้านความได้เปรียบทางการแข่งขัน	4.709	0.325	-1.269	1.747	มากที่สุด
ด้านผลการดำเนินงาน	4.654	0.397	-0.918	-0.093	มากที่สุด
รวม	4.700	0.353	-1.128	0.909	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพิจารณาจากความเบ้ (Sk) และความโด่ง (Ku) โดยความเบ้มีค่าระหว่าง -1.431 ถึง -0.665 และความโด่งมีค่าระหว่าง -0.459 ถึง 1.863 โดยข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบปกติ จะมีค่าความเบ้อยู่ระหว่าง -2 ถึง +2 และมีค่าเบื้องต้นของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง และพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย มีผลดังนี้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (M=4.831, S.D.=0.268) รองลงมาด้านสมรรถนะการทำงาน (M=4.768, S.D.=0.304) ถัดมาคือ ด้านความได้เปรียบทางการแข่งขัน (M=4.709, S.D.=0.325) ด้านผลการดำเนินงาน (M=4.654, S.D.=0.397) และน้อยที่สุดคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (M=4.516, S.D.=0.470)

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง

จากการตรวจสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล ความเป็นเอกพันธ์ของการกระจายความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม ผลเป็นไปตามเงื่อนไขข้อตกลงเบื้องต้น จากนั้นวิเคราะห์สถิติโมเดลสมการโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิเคราะห์ดังภาพที่ 2 พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสมการโครงสร้างพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องทางสถิติ $\chi^2/df=1.486$ ซึ่งน้อยกว่า 5 (Kline, 2011)

ค่าดัชนี CFI มีค่าเท่ากับ 0.979 ค่าดัชนี GFI มีค่าเท่ากับ 0.940 ค่าดัชนี AGFI มีค่าเท่ากับ 0.901 ซึ่งมากกว่า 0.90 ทั้ง 3 ค่าในส่วนของค่าดัชนี RMR มีค่าเท่ากับ 0.009 ซึ่งน้อยกว่า .05 และค่าดัชนี RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.045 น้อยกว่า .08 (พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556) จากผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีทั้ง 6 ค่า สรุปได้ว่าตัวแปรในโมเดลสมการเชิงโครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนเป็นไปตามเกณฑ์ค่าสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 6 สมมติฐานแสดงไว้ในภาพที่ 2 และตารางที่ 2 โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ผลการทดสอบ

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 พบว่า สมรรถนะการทำงานส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .254 ($p<.05$)

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .405 ($p<.001$)

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .336 ($p<.001$)

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันในฐานะเป็นตัวแปรส่งผ่าน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .293 ($p<.01$)

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันในฐานะเป็นตัวแปรส่งผ่าน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล และ .243 ($p<.01$)

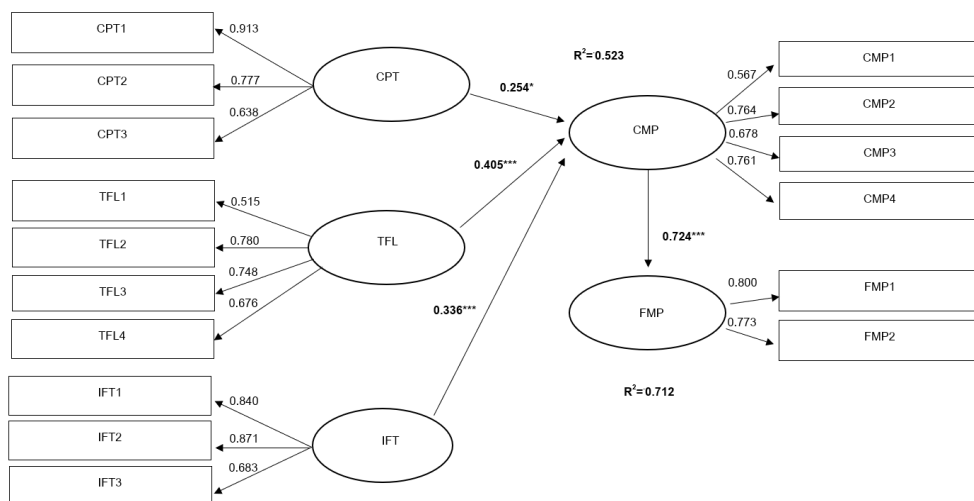
สมมติฐานการวิจัยที่ 6 พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .724 ($p < .001$)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity)

ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของ แต่ละโครงสร้างมีค่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.762 ถึง 0.817 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 (George & Mallery, 2003) เมื่อพิจารณาค่าความน่าเชื่อถือทางโครงสร้าง (Composite Reliability: CR) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.760 ถึง 0.843 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.60 (Diamantopoulos & Sigauw, 2000) ในส่วนของค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) พบว่า ค่า AVE ของตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.519 ถึง 0.644 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 แสดงว่าคำถามชีวิตในงานวิจัยมีความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Hair et al., 2010)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) เป็นการตรวจสอบการมีความตรงเชิงจำแนกดีผลจากการศึกษา พบว่าเป็นการตรวจสอบการแบ่งแยกโครงสร้างของตัวแปร (Construct) โดยข้อความถามของแต่ละตัวแปรต้องไม่มีความสอดคล้องกัน แบ่งแยกกันอย่างชัดเจน (Hair et al., 2010) ทำการทดสอบด้วยค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) โดยรากที่สองของ AVE มากกว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient: R) ระหว่างองค์ประกอบ (Fornell & Larcker, 1981) แสดงว่าโมเดลมาตรวัดมีความตรงเชิงจำแนกดี ผลการศึกษาพบว่าค่าของตัวแปรแฝง CPT TFL IFT CMP และ FMP มีค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้สูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแสดงให้เห็นว่าคำถามชีวิต มีความตรงเชิงจำแนกดี

ภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้างของสมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis)

ตัวแปรเหตุ	ตัวแปรผล					
	ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (CMP)			ผลการดำเนินงาน (FMP)		
	TE	DE	IE	TE	DE	IE
สมรรถนะการทำงาน (CPT)	.254*	.254*	-	.184	-	.184
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TFL)	.405***	.405***	-	.293**	-	.293**
เทคโนโลยีสารสนเทศ (IFT)	.336***	.336***	-	.243**	-	.243**
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน(CMP)	-	-	-	.724***	.724***	-
ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	.523			.712		

หมายเหตุ *p<0.05 **p<0.01 ***p<0.001 DE=อิทธิพลทางตรง, IE=อิทธิพลทางอ้อม, TE=อิทธิพลรวม

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของแบบโมเดลสมการโครงสร้างพบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีค่าน้ำหนัก 0.724 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการทดสอบสมมติฐาน 6 สมมติฐาน มีดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะการทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เนื่องจากผู้ประกอบการมีสมรรถนะการทำงานทั้งในด้านความรู้ในการบริหารจัดการ ทักษะในการดำเนินธุรกิจ ทักษะที่ดี ความยืดหยุ่น รวมถึงความรับผิดชอบ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางการ

แข่งขันของธุรกิจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wirda and Rivai (2019) ที่ระบุว่า สมรรถนะของผู้ประกอบการที่ประกอบด้วยทักษะ ความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพที่ดี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและลักษณะเฉพาะ ส่งผลต่อการสร้างความแตกต่างและความได้เปรียบทางการแข่งขัน นอกจากนี้ งานวิจัยของ Pratikto et al. (2023) ยังสนับสนุนว่า ทักษะด้านธุรกิจ การบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเข้าใจเชิงแนวคิด และทัศนคติ มีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ SMEs โดยการพัฒนาสมรรถนะเหล่านี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและความยั่งยืนทางธุรกิจ อีกทั้งงานวิจัยของ Fahlefi and Indriani (2021) พบว่า องค์กรที่สามารถระบุสมรรถนะและทรัพยากรที่มีคุณค่าและยากต่อการลอกเลียนแบบ จะมีโอกาสสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในระยะยาว ทั้งในเชิงทรัพยากรและกลยุทธ์ที่คู่แข่งไม่สามารถเลียนแบบได้ จากผลการวิจัย สมรรถนะการทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะการทำงานจะช่วยให้ธุรกิจสามารถสร้างความแตกต่าง

และความยั่งยืน อันเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในระยะยาว

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 เนื่องจากผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจให้สมาชิก รวมถึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในองค์กร จะช่วยเสริมความได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับพินิตา สัตโยภาส และคณะ (2566) ที่ชี้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เช่น การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล การกระตุ้นปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ มีผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SMEs เช่นเดียวกับ Kustyadji (2024) ที่เน้นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงช่วยกระตุ้นนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในองค์กร นอกจากนี้ ชาวฤทธิ์ จุไรสง และนิภา นีรูตติกุล (2564) ยังระบุว่าผู้นำที่ปรับกลยุทธ์และกระบวนการดำเนินงานสามารถลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นทรัพยากรสำคัญที่ส่งเสริมความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืนและยากต่อการเลียนแบบ จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งการสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาสมรรถนะของสมาชิกในองค์กร ช่วยให้องค์กรสร้างความแตกต่างและความยั่งยืนในตลาดแข่งขัน

3. เทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 เนื่องด้วยเทคโนโลยี

สารสนเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน สนับสนุนการวางแผน ปรับปรุงกระบวนการทำงาน และวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้าเพื่อการตอบสนองที่รวดเร็ว ทั้งนี้ การทำให้ระบบ เรียบง่ายช่วยลดต้นทุนและเสริมสร้างศักยภาพในการจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sharma et al. (2020) ที่พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถสนับสนุนกลยุทธ์การแข่งขัน เช่น การสร้างความแตกต่าง ลดต้นทุน นวัตกรรม การเติบโตและการสร้างพันธมิตร เพื่อเสริมสร้างการได้เปรียบในการแข่งขัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ikhwana and Dianti (2022) พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและขนาดย่อย เนื่องด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูลผลิตภัณฑ์ เข้าใจความต้องการลูกค้า สร้างนวัตกรรม อำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรม และจัดการคลังสินค้า กระบวนการผลิต การจัดส่ง และการสั่งซื้อวัตถุดิบ ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และเสริมศักยภาพการแข่งขันในตลาด จากผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน สนับสนุนการวางแผน วิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า ลดต้นทุน และเสริมศักยภาพการแข่งขันในตลาด

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของพินิตา สัตโยภาส และคณะ (2566) ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วยด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีผลกระทบบาง

บวกต่อผลการดำเนินงาน ผู้ประกอบการ SMEs ภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่มีบทบาทด้านผู้นำจะต้องเป็นแบบอย่างหรือต้นแบบการปฏิบัติงานหรือการใช้ชีวิต ให้กับพนักงานในองค์กร เพื่อให้พนักงานเห็นการทำงานอย่างทุ่มเทเพื่อองค์กรของผู้นำจะทำให้พนักงานเกิดแรงบันดาลใจเพื่อช่วยขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Arif and Akram (2018) ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์อย่างมากกับผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้จัดการสร้างสไตล์การเป็นผู้นำแบบนี้ในองค์กร ซึ่งองค์กรต้องการสภาพแวดล้อมที่ผู้นำสามารถกระตุ้นและส่งเสริมพนักงานให้มีความคิดสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sunarsi et al. (2024) กล่าวว่า ภาวะผู้นำควรสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและบรรยากาศใหม่ ที่ผู้คนสามารถเปลี่ยนโอกาสที่ท้าทายให้กลายเป็นความสำเร็จที่ยอดเยี่ยมได้ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำที่สามารถเป็นแบบอย่าง สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมประสิทธิภาพของพนักงาน จะช่วยขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงและการเผชิญหน้ากับความท้าทายด้วยความเชื่อมั่นอาชีพ จะช่วยให้องค์กรสามารถเปลี่ยนโอกาสที่ท้าทายให้กลายเป็นความสำเร็จที่โดดเด่น พร้อมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่ง

5. เทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gold et al. (2015) ยืนยันว่าเทคโนโลยีสารสนเทศทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรที่นำไปสู่ผลการดำเนินงานขององค์กร

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mgunda (2019) ที่พบว่า อิทธิพลและบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศได้ส่งผลในเชิงอ้อมต่อการเติบโตของธุรกิจ เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้บริษัทสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในด้านเวลาและต้นทุนหากบริษัทพัฒนาการให้บริการและสร้างสรรค์นวัตกรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในธุรกิจของตน ซึ่งจะช่วยให้บริษัทสามารถทำกำไรสูงสุดเติบโต และก้าวหน้า จากผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในด้านเวลาและต้นทุน ช่วยเสริมการผลิต รายได้ และการเติบโตของธุรกิจ การนำเทคโนโลยีมาพัฒนาอย่างสร้างสรรค์และใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรม สามารถช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันและความก้าวหน้าของธุรกิจ

6. ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ OTOP ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 เนื่องด้วยผู้ประกอบการมุ่งลดต้นทุนอย่างเข้มงวดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และใช้เทคโนโลยีเพิ่มมูลค่า เน้นตอบสนองความต้องการเฉพาะของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมุ่งนำสินค้าเข้าสู่ตลาดและปรับตัวตามความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการ OTOP สะท้อนว่า เมื่อธุรกิจขาดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ในด้านการตลาด ต้นทุนและเงินทุน และวัตถุดิบ ย่อมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในเชิงลบโดยตรง ทั้งในมิติยอดขาย กำไร และความสามารถในการแข่งขัน สำหรับในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผู้ประกอบการเสนอแนะถึงการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ การเพิ่มช่องทางการตลาดและการจัดจำหน่าย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งเป็น

แนวทางสำคัญในการเสริมความได้เปรียบ ซึ่งให้เห็นว่าหากขาดปัจจัยเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ อนิวัช แก้วจำนงค์ (2555) กล่าวว่า องค์กรที่สามารถตอบสนองความต้องการลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว โดยการ นำเสนอสินค้าใหม่ การปรับปรุงสินค้า หรือแม้กระทั่งการตัดสินใจของผู้บริหารจะสามารถสร้างความพึงพอใจและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้แก่องค์กรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณดา กลิ่นขจร (2564) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร แสดงให้เห็นว่า การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นสิ่งที่สำคัญและทุก ๆ องค์กรควรมีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีนโยบาย เป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศริย์ เดชตานนท์ และคณะ (2567) ที่พบว่า ความสามารถด้านนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลโดยตรงในทางบวกต่อผลการดำเนินงาน ในขณะที่สมรรถนะมีอิทธิพลทางอ้อมในทางบวกต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งทั้ง 3 เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ยังสอดคล้องกับงานวิจัย Irawan and Sudarmiatin (2024) บทบาทของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อประสิทธิภาพทางการตลาดของธุรกิจ ได้แก่ ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท การเพิ่มกำไรของธุรกิจ การส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงิน การส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ซื้อ รวมถึงความได้เปรียบทางการแข่งขันมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมผลการดำเนินงานขององค์กร ทั้งในด้านการยกระดับประสิทธิภาพทางการเงิน การสร้างแรงจูงใจในองค์กร การเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า ตลอดจนการตอบสนองต่อการแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในท้ายที่สุดนำไปสู่

ไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดียิ่งขึ้น (Novitasari & Agustia, 2023; Michael, 2023) จากผลการวิจัยพบว่า การมุ่งลดต้นทุนและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รวมถึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และเพิ่มมูลค่าด้วยเทคโนโลยี อีกทั้งการตอบสนองความต้องการเฉพาะของลูกค้าอย่างต่อเนื่องและนำสินค้าเข้าสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว ความสามารถเหล่านี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน สร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า และส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ

จากผลการวิจัย ได้ข้อค้นพบที่มีคุณค่าทางวิชาการ ซึ่งสามารถอธิบายกลไกเชิงเหตุและผลระหว่างทรัพยากรภายในองค์กร ได้แก่ สมรรถนะการทำงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสารสนเทศ กับความสามารถในการแข่งขันและผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบครอบคลุมทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม อันสะท้อนให้เห็นถึงพลวัตของปัจจัยภายในที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจในระดับฐานราก ผลการศึกษานี้จึงไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในระดับแนวคิดและโมเดลเชิงโครงสร้าง แต่ยังสามารถนำไปต่อยอดการวิจัยในสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางพัฒนาธุรกิจขนาดเล็กและวิสาหกิจชุมชนในบริบทที่มีลักษณะใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์เชิงธุรกิจ

1. ผู้บริหารธุรกิจควรตระหนักถึงการเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะช่วยให้การทำงานเป็นทีม มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการสร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เปิดโอกาสให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมภายในองค์กร

2. ควรมีการจัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการบริหารเชิงผู้ประกอบการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ OTOP ให้สามารถปรับตัวต่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้ที่มีอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำปัจจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปศึกษาต่อในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ลึกซึ้งและครอบคลุมยิ่งขึ้น สามารถนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจ OTOP ได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานและความสำเร็จของธุรกิจ OTOP เพื่อให้เข้าใจบริบทที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการสนับสนุนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ OTOP อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- ชาวฤทธิ จุไรสง และนิภา นิรุตติกุล. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 16(2), 31–44.
- ทิพนเตร ปาसान่า. (2558). *เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต*. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- พนิดา สัตโยภาส, อาชวิน ใจแก้ว และเพียงตะวัน พลอาจ. (2566). ผลกระทบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ SMEs ภาคอุตสาหกรรมภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 10(2), 167–183.
- พลพงศ์ สุขสว่าง. (2556). *โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.สถาบันพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือนจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2565). *ร่างยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2565 – 2567: โอกาส ศักยภาพและความท้าทายของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และของประเทศไทย ภายหลังรัฐบาลเปิดศักราชใหม่ของความสัมพันธไทย – ซาอุดีอาระเบีย โดยสมบูรณ์*. สถาบันพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือนจังหวัดชายแดนภาคใต้.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570)*. https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf
- สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน. (2562). *แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2562 – 2565*. <https://cep.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/108/2020/06/OTOPActionPlan62.pdf>
- สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน. (2565). *คัตสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย: ฐานข้อมูลการคัตสรร ปี พ.ศ. 2565*. <https://cep.cdd.go.th/services/star>

- สุกานดา กลิ่นขจร. (2564). บทบาทการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 14(2), 20–34.
- อนิวัช แก้วจำนงค์. (2555). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อิศริย์ เดชตานนท์, เอกรัตน์ เอกศาสตร์, สุชานันท์ โพธิ์ชาธาร และสุชานินี โพธิ์ชาธาร. (2567). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสมรรถนะความสามารถทางนวัตกรรมและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ
เกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย. *วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม*, 18(2), 252–271.
- Arif, S., & Akram, A. (2018). Transformational leadership and organizational performance: The mediating role of organizational innovation. *SEISENSE Journal of Management*, 1(3), 59–75.
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York, NY: The Free Press.
- Budur, T., & Demir, A. (2019). Leadership perceptions based on gender, experience, and education. *International Journal of Social Sciences & Educational Studies*, 6(1), 142–154.
- Diamantopoulos, A., & Siguaw, J. A. (2000). *Introducing LISREL: A guide for the uninitiated*. Sage.
- Fahlefi, D. R., & Indriani, F. (2021). The competitiveness advantage of enterprises: A decision strategy. *Management Analysis Journal*, 10(3), 315–320.
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39–50.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*. 4th ed. Allyn & Bacon.
- Gold, A. H., Malhotra, A., & Segars, A. H. (2015). Knowledge management: An organizational capabilities perspective. *Journal of Management Information Systems*, 18(1), 185–214.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis*. 7th ed. Pearson Education.
- Han, M. C., & Kim, Y. (2016). Can social networking sites be e-commerce platforms?. *Pan-Pacific Journal of Business Research*, 7(1), 24.
- Ikhwana, A., & Dianti, S. (2022). The influence of information technology and SCM on competitive advantage to improve MSMEs performance. *International Journal of Computer and Information System*, 3(1), 6–11.
- Irawan, E., & Sudarmiatin. (2024). The impact of competitive advantage on business marketing performance. *Jurnal Multidisiplin Madani (MUDIMA)*, 4(4), 508–517. <https://doi.org/10.55927/mudima.v4i4.8396>

- Kaplan, R., & Norton, D. (1996). *The Balanced Scorecard : Translating Strategies into Action*. Boston : Harvard Business School Press.
- Kim, Y., & Han, S. I. (2015). Assessing the effects of learning organization characteristics in Korean non-profit organizations: Focusing on the association with perceived financial performance and employee satisfaction. *International Review of Public Administration*, 20(2), 177–193.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. 3rd ed. Guilford Press.
- Ko, E. (1997). The impact of quick response technologies on retail store attributes. *International Journal of Retail & Distribution Management*, 25(2), 90-98.
- Kustiyadi, G. (2024). The influence of organisational culture on organisational commitment, transformational leadership, and competitive advantage after business consolidation. *Journal of Managerial Sciences and Studies*, 2(1). 1-12.
- Laudon K. C. and Laudon J. P. (2007). *Management information System: Managing the digital firm*. 10th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- McClelland, D. C. (1973). Test for Competency rather than intelligence. *American Psychologists*, 28(1), 1-14.
- Mclagan, P. A. (1997). Competencies: The next generation. *Training and Development*, 51(5) 40-47.
- Mgunda, M. I. (2019). *The impacts information technology on business*. Journal of International Conference Proceedings, 149–156.
- Novitasari, M., & Agustia, D. (2023). Competitive advantage as a mediating effect in the impact of green innovation and firm performance. *Business: Theory and Practice*, 24(1), 216–226.
- Pimentel, J. L. (2010). A note on the usage of Likert scaling for research data analysis. *USM R & D*, 18(2), 109–112.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage Creating and Sustained Superior Performance*. NY: The Free Press
- Pratikto, H., Winarno, A., & Restuningdiah, N. (2023). The role of entrepreneurial competencies: Successful key SMEs – A literature review. *International Journal of Professional Business Review*, 8(7), e01955-e01955.
- Quayes, S., & Hasan, T. (2014). Financial disclosure and performance of microfinance institutions. *Journal of Accounting & Organizational Change*, 10(3), 314–337.
- Sengupta, A., Venkatesh, D. N., & Sinha, A. (2013). Developing performance-linked competency model: A tool for competitive advantage. *International Journal of Organizational Analysis*, 21(4), 504–527.

-
- Sharma, S., Goyal, A., Singh, S., & Sharma, P. C. (2020). The role of information technology in the business sector. *International Journal of Innovative Research in Technology*, 6(8), 189–197.
- Sunarsi, D., Yasin, A., Hutomo, A. S., Sutoto, A., & Susilo, S. R. T. (2024). Leadership in supporting organizational performance in the business sector. *KnE Social Sciences*. 950-959.
- Wirda, F., & Rivai, H. A. (2019). Competitive advantage: Mediation effect between entrepreneurial competency and business performance creative industries in West Sumatera-Indonesia. *Academy of Entrepreneurship Journal*, 25(1), 1–11.